

Herbeoordeling
Universitaire Lerarenopleidingen
Tilburg University

© 2023 Academion

www.academion.nl
info@academion.nl

Projectcode P2211

Inhoud

Inhoud

Samenvatting	4
Scoretabel	5
Procedure	7
Informatie over de opleidingen	8
Standaard 3. Toetsing	12
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	16
Eindoordeel	17
Bijlage 1. Bezoekprogramma	18
Bijlage 2. Geraadpleegde materialen	19

Samenvatting

Aanleiding

De educatieve masteropleidingen Leraar VHO in Algemene Economie, Filosofie, Maatschappijleer & Maatschappijwetenschappen, Management & Organisatie, en Nederlands van Tilburg University zijn in maart 2020 beoordeeld door een visitatiepanel. Het panel beoordeelde bij de vijf opleidingen standaard 3 (Toetsing) en standaard 4 (Gerealiseerde leerresultaten) als 'voldoet ten dele'. De NVAO heeft de opleidingen de volgende voorwaarden gesteld:

1. De opleiding dient opnieuw te bepalen welk(e) eindwerk(en) zij leidend acht voor het vaststellen van de gerealiseerde leerresultaten.
2. De vorm, werkwijze en het proces van de beoordelingsprocedure van de Verdiepingsstage dienen te worden herzien.
3. De staf van de lerarenopleidingen moet meer met elkaar in gesprek over toetsing en overeenstemming bereiken over formulieren, invulmethodes, beoordelingscriteria en cesuurbepaling.
4. De Examencommissies moeten zich intensiever toeleggen op hun taak om de toetsing en het gerealiseerde eindniveau van de opleidingen te borgen.

In maart 2023 vond de herbeoordeling plaats waarin door een grotendeels gelijk panel getoetst is of de opleidingen aan deze voorwaarden hebben voldaan. Per september 2022 is de brede labelling doorgevoerd en is er sprake van 2 opleidingen die onderverdeeld zijn in tracks:

M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Mens- en Maatschappijwetenschappen (Isat 6853)

Tracks: - Leraar Economie
 - Leraar Bedrijfseconomie, Ondernemerschap en Financiële Zelfredzaamheid
 - Leraar Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen
 - Leraar Filosofie

M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Taal- en Cultuurwetenschappen (Isat 68534)

Track: - Leraar Nederlandse Taal en Literatuur

Deze beoordeling behandelt de voorwaarden zoals die aan de oorspronkelijke opleidingen zijn gesteld, en de manier waarop de opleidingen hier in hun huidige vorm opvolging hebben gegeven.

Standaard 3: Toetsing

Het panel constateert dat aan de voorwaarden op standaard 3 is voldaan met het aanwijzen van het Verdiepingsstage-portfolio als eindwerk, de aanpassing van vorm, werkwijze en proces van de beoordeling van de Verdiepingsstage, de harmonisatie en onderlinge kalibratie binnen en tussen de opleidingen, en de vorming van één kamer binnen de Examencommissie TSHD die haar borgingstaak ook met betrekking tot stages en eindniveau uitvoert. Het prijst de opleidingen voor de gedane inspanningen, voor het feit dat deze opleidings-, faculteits- en universiteitsbreed worden gedragen en ondersteund, en voor de open en professionele dialoog rondom verbetering van toetsing en beoordeling.

Het panel stelt voor de educatieve minor/module vast dat het aanwijzen van het portfolio van de Oriëntatiestage als eindwerk, de aanpassing in de beoordeling, de harmonisatie van toetsing en de versterkte borging door de examencommissie ertoe hebben geleid dat de bezwaren op standaard 3 zijn weggenomen.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Op basis van de eindwerken van de opleidingen en het functioneren van de alumni in de beroepspraktijk stelt het panel vast dat de opleidingen erin slagen het gewenste eindniveau te bereiken. De eindwerken tonen aan dat de eisen behaald worden, en de alumni onderscheiden zich bij het betreden van de arbeidsmarkt positief als startbekwaam en academisch geschoold leraar.

Ook de eindwerken van de educatieve minoren/modules laten volgens het panel zien dat het gewenste niveau bereikt wordt.

Scoretabel

Het panel beoordeelt de opleidingen als volgt:

M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Algemene Economie

Standaard 1: Beoogde leerresultaten voldoet

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving voldoet

Standaard 3: Toetsing **voldoet**

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten **voldoet**

Algemeen eindoordeel positief

M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Filosofie

Standaard 1: Beoogde leerresultaten voldoet

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving voldoet

Standaard 3: Toetsing **voldoet**

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten **voldoet**

Algemeen eindoordeel positief

M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen

Standaard 1: Beoogde leerresultaten voldoet

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving voldoet

Standaard 3: Toetsing **voldoet**

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten **voldoet**

Algemeen eindoordeel positief

M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Nederlands

Standaard 1: Beoogde leerresultaten voldoet

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving voldoet

Standaard 3: Toetsing **voldoet**

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten **voldoet**

Algemeen eindoordeel positief

M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Management en Organisatie

Standaard 1: Beoogde leerresultaten voldoet

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving voldoet

Standaard 3: Toetsing
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

voldoet
voldoet

Algemeen eindoordeel

positief

Prof. dr. Katrien Struyven, voorzitter

Dr. Fiona Schouten, secretaris

Datum: 5 juli 2023

Introductie

Procedure

Aanleiding

De educatieve masteropleidingen Leraar VHO in Algemene Economie, Filosofie, Maatschappijleer & Maatschappijwetenschappen, Management & Organisatie, en Nederlands van Tilburg University zijn in maart 2020 beoordeeld door een visitatiepanel onder leiding van prof. dr. Katrien Struyven. Bij de beoordeling hanteerde het panel het van toepassing zijnde beoordelingskader van de NVAO, het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling 2018. Het panel heeft bij de vijf opleidingen standaard 3 (Toetsing) en standaard 4 (Gerealiseerde leerresultaten) als 'voldoet ten dele' beoordeeld. Het panel is op basis daarvan tot het eindoordeel 'positief onder voorwaarden' gekomen. De NVAO heeft op basis van dit paneloordeel besloten de accreditatie van deze (voorheen) vijf opleidingen in stand te houden, onder de conditie dat Tilburg University vóór 20 maart 2024 een rapport aanlevert dat aantoont dat de opleidingen aan de gestelde voorwaarden voldoen.

Aanpak

In overleg met de NVAO combineerde Tilburg University de herbeoordeling van de eenjarige educatieve masteropleidingen met de beoordeling van de tweejarige educatieve masteropleiding Educatie in de Taal- en Cultuurwetenschappen. De beoordeling vond tijdens een gecombineerd bezoek plaats en werd door hetzelfde visitatiepanel uitgevoerd. Het ging hierbij echter wel om twee aparte beoordelingen. In opdracht van Tilburg University organiseerde en verzorgde evaluatiebureau Academion het visitatiebezoek.

Visitatiepanel

In samenspraak met de instelling en opleidingen benaderde Academion de leden van het visitatiepanel dat in 2020 de visitatie van de opleidingen bij Tilburg University uitvoerde. Van het oorspronkelijke visitatiepanel namen vier leden opnieuw deel, onder wie de voorzitter. Twee nieuwe leden werden toegevoegd om actuele studentgebonden deskundigheid en vakinhoudelijke expertise voor het schoolvak Nederlands te kunnen garanderen. De NVAO bevestigde op 23 januari 2023 de samenstelling van het panel.

Het panel dat de herbeoordeling van de eenjarige educatieve masteropleidingen uitvoerde, bestond uit de volgende leden:

- Prof. dr. K. (Katrien) Struyven, hoogleraar verbonden aan de School voor Educatieve Studies van de Universiteit Hasselt (België) [voorzitter];
- Drs. I.E. (Ingrid) Faas, lerarenopleider Maatschappijleer aan de Hogeschool van Amsterdam;
- Drs. M.M.G.M. (Marcelle) Hobma, programmamanager bij de Regionale Opleidingsschool Amstelland (ROSA), projectleider Noord-Holland & Zuidelijk Flevoland Landelijk BSL-project (Frisse Start - VU) en projectleider voor diverse onderwijsprojecten;
- Prof. dr. A. (André) Mottart, emeritus hoogleraar aan de vakgroep Onderwijskunde van de Universiteit Gent (België);
- Prof. dr. G.E.H.I. (Gaston) Franssen, hoogleraar Nederlandse letterkunde en intermedialiteit aan de Universiteit van Amsterdam;
- I.V. (Isa) Barneveld BA, masterstudent Educatie in de Taal- en Cultuurwetenschappen (specialisatie Nederlands) aan de Radboud Universiteit [student-lid].

Dr. Fiona Schouten van Academion trad op als coördinator en ondersteunde het panel als secretaris. Zij is door de NVAO gecertificeerd en als secretaris geregistreerd.

Bezoek

In de aanloop naar het visitatiebezoek stuurden de opleidingen een gecombineerde stand-van-zakennotitie naar het panel, met daarbij ondersteunende documentatie (zie bijlage 2). Daarbij was ook het Verbeterplan 2021 gevoegd, dat door de opleidingen is opgesteld naar aanleiding van de visitatie en samen met het oorspronkelijke visitatierapport is ingediend bij de NVAO.

In de aanloop naar de visitatie stuurden de opleidingen een lijst van afgestudeerden over 2021-2022 naar de secretaris. Uit deze lijst selecteerde de panelvoorzitter in samenspraak met de secretaris en rekening houdend met het beschikbare aantal eindwerken per opleiding 4 eindwerken voor de LVHO in Nederlands, 2 voor de LVHO in Filosofie, 9 voor de LVHO in Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen, 2 voor de LVHO in Algemene Economie en 2 voor de LVHO in Management en Organisatie. Ook selecteerde de panelvoorzitter 1 eindwerk voor de educatieve minor/module Nederlands, 2 eindwerken voor de educatieve minor/module Filosofie en 2 voor de educatieve minor/module Maatschappijleer. De opleidingen stelden deze eindwerken met bijbehorende beoordelingsformulieren beschikbaar aan het panel.

De panelleden bestudeerden de ontvangen informatie en de eindwerken, en stuurden hun bevindingen op naar de secretaris. De secretaris verzamelde de vragen en opmerkingen van het panel in een document en verspreidde dit onder de panelleden in voorbereiding op het bezoek. Het bezoek vond plaats op 28 en 29 maart 2023 te Tilburg.

Rapportage

De secretaris schreef in samenspraak met de panelvoorzitter een conceptrapport op basis van de bevindingen van het panel en legde dat intern voor binnen Academion voor een collegiale toets. Daarna vroeg zij de panelleden om het rapport van feedback te voorzien. Na verwerking van de feedback en na accordering door het panel stuurde de secretaris het rapport naar Tilburg University met het verzoek om feitelijke onjuistheden te melden. De secretaris paste de feitelijke onjuistheden in het rapport aan op aanwijzing van de panelvoorzitter. Vervolgens stelde het panel het rapport vast en stuurde de secretaris het naar Tilburg University en naar het College van Bestuur van Tilburg University.

Informatie over de opleidingen

Naam van de instelling:	Tilburg University
Status van de instelling:	Bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	Positief

Tot 1 september 2022

Masteropleiding Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Algemene Economie

Naam van de opleiding:	Leraar VHO in Algemene Economie
CROHO-nummer:	68501
Niveau van de opleiding:	Master
Oriëntatie van de opleiding:	Academisch
Aantal studiepunten:	60 EC
Afstudeerrichtingen:	-
Locatie:	Tilburg

Variant(en): Voltijd, deeltijd
Onderwijstaal: Nederlands
Inleverdatum NVAO: 20 maart 2024

Masteropleiding Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Filosofie

Naam van de opleiding: Leraar VHO in Filosofie
CROHO-nummer: 68505
Niveau van de opleiding: Master
Oriëntatie van de opleiding: Academisch
Aantal studiepunten: 60 EC
Afstudeerrichtingen: -
Locatie: Tilburg
Variant(en): Voltijd, deeltijd
Onderwijstaal: Nederlands
Inleverdatum NVAO: 20 maart 2024

Masteropleiding Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen

Naam van de opleiding: Leraar VHO in Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen
CROHO-nummer: 68509
Niveau van de opleiding: Master
Oriëntatie van de opleiding: Academisch
Aantal studiepunten: 60 EC
Afstudeerrichtingen: -
Locatie: Tilburg
Variant(en): Voltijd, deeltijd
Onderwijstaal: Nederlands
Inleverdatum NVAO: 20 maart 2024

Masteropleiding Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Nederlands

Naam van de opleiding: Leraar VHO in Nederlands
CROHO-nummer: 68512
Niveau van de opleiding: Master
Oriëntatie van de opleiding: Academisch
Aantal studiepunten: 60 EC
Afstudeerrichtingen: -
Locatie: Tilburg
Variant(en): Voltijd, deeltijd
Onderwijstaal: Nederlands
Inleverdatum NVAO: 20 maart 2024

Masteropleiding Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Onderwijs Management en Organisatie

Naam van de opleiding: Leraar VHO in Management en Organisatie
CROHO-nummer: 68518

Niveau van de opleiding: Master
Oriëntatie van de opleiding: Academisch
Aantal studiepunten: 60 EC
Afstudeerrichtingen: -
Locatie: Tilburg
Variant(en): Voltijd, deeltijd
Onderwijstaal: Nederlands
Inleverdatum NVAO: 20 maart 2024

Educatieve minoren

Naam van de opleiding: Educatieve minoren voor beperkte tweedegraadsbevoegdheid
onderbouw HAVO en VWO (i.c.m. vakinhoudelijke bacheloropleiding)

Niveau van de opleiding: Bachelor
Oriëntatie van de opleiding: Academisch
Aantal studiepunten: 30 EC
Afstudeerrichtingen: Nederlands, Filosofie en Maatschappijleer
Locatie: Tilburg
Variant(en): Voltijd
Onderwijstaal: Nederlands
Inleverdatum NVAO: 20 maart 2024

Vanaf 1 september 2022

Masteropleiding Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Mens- en Maatschappijwetenschappen

Naam van de opleiding: Leraar VHO in de Mens- en Maatschappijwetenschappen
CROHO-nummer: 68535
Niveau van de opleiding: Master
Oriëntatie van de opleiding: Academisch
Aantal studiepunten: 60 EC
Afstudeerrichtingen: - Leraar Economie
- Leraar Bedrijfseconomie, Ondernemerschap en Financiële Zelfredzaamheid
- Leraar Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen
- Leraar Filosofie

Locatie: Tilburg
Variant(en): Voltijd, deeltijd
Onderwijstaal: Nederlands
Inleverdatum NVAO: 20 maart 2024

Masteropleiding Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Taal- en Cultuurwetenschappen

Naam van de opleiding: Leraar VHO in Taal- en Cultuurwetenschappen
CROHO-nummer: 68534
Niveau van de opleiding: Master
Oriëntatie van de opleiding: Academisch
Aantal studiepunten: 60 EC
Afstudeerrichtingen: Leraar Nederlandse Taal en Literatuur
Locatie: Tilburg

Variant(en): Voltijd, deeltijd
Onderwijstaal: Nederlands
Inleverdatum NVAO: 20 maart 2024

Educatieve minoren en modules

De educatieve minor was ten tijde van de vorige visitatie een keuzeonderdeel binnen de onderstaande bacheloropleidingen:

Filosofie	B Filosofie (56081)
Maatschappijleer	B Sociologie (56601)
Nederlands	B Algemene Cultuurwetenschappen (56823) B Communicatie- en Informatiewetenschappen (56826)

De educatieve minoren Filosofie en Nederlands worden sinds 1 september 2020 niet meer aangeboden. Hiervoor in de plaats zijn educatieve modules gekomen.

Op dit moment is de educatieve minor een keuzeonderdeel binnen de onderstaande bacheloropleidingen:

Maatschappijleer	B Sociologie (56601)
------------------	----------------------

De educatieve module kan gevolgd worden na de onderstaande bacheloropleidingen:

Filosofie	B Filosofie (56081)
Nederlands	B Algemene Cultuurwetenschappen (56823) B Communicatie en Informatiewetenschappen (56826)

Beschrijving van de relevante beoordelingsstandaarden

Voorwaarden

De NVAO heeft de opleidingen de volgende voorwaarden gesteld:

1. De opleiding dient opnieuw te bepalen welk(e) eindwerk(en) zij leidend acht voor het vaststellen van de gerealiseerde leerresultaten.
2. De vorm, werkwijze en het proces van de beoordelingsprocedure van de Verdiepingsstage dienen te worden herzien.
3. De staf van de lerarenopleidingen moet meer met elkaar in gesprek over toetsing en overeenstemming bereiken over formulieren, invulmethodes, beoordelingscriteria en cesuurbepaling.
4. De Examencommissies moeten zich intensiever toeleggen op hun taak om de toetsing en het gerealiseerde eindniveau van de opleidingen te borgen.

In wat volgt worden voorwaarden 1, 2, 3 en 4 behandeld onder standaard 3 (toetsing). Onder standaard 4 wordt ingegaan op voorwaarde 1 en de manier waarop uit de eindwerken van de opleidingen het behaalde eindniveau blijkt.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Voorwaarde 1. Aanwijzen van het eindwerk

In de oorspronkelijke visitatie gold het beoordelingsformulier van de Didactische Verdiepingsstage als eindwerk van de opleidingen. Het panel wees de opleidingen er destijds op dat dit formulier zonder onderliggende bewijsstukken niet volstond voor het inzichtelijk maken van het behaalde eindniveau.

In reactie hierop hebben alle opleidingen het portfolio van de in de slotfase van de opleidingen gevolgde – Didactische Verdiepingsstage aangewezen als eindwerk. Om het portfolio hiertoe geschikt te maken, zijn de leerdoelen van de Verdiepingsstage uitgebreid, zodat de eindtermen van de opleidingen hier worden getoetst. Het portfolio toetst nu niet alleen de vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische bekwaamheid, maar ook de bekwaamheid met betrekking tot twee beroepsrollen die de Interuniversitaire Commissie Lerarenopleidingen (ICL) in het Domeinspecifiek Referentiekader noemt: ‘de leraar als onderzoeker’ en ‘de leraar als professional’.

Het panel constateert dat de portfolio’s die studenten in de Verdiepingsstage bijhouden inderdaad bewijsstukken bevatten die het eindniveau van een student kunnen aantonen. Het is tevreden met de inzet van het portfolio als summatief eindwerk en met de uitbreiding van de leerdoelen van de Verdiepingsstage om het portfolio geschikt te maken als eindwerk van de masteropleidingen. De toevoeging in het Verdiepingsstageportfolio van de bekwaamheidseisen rondom de leraar als onderzoeker en professional zorgt voor een duidelijk onderscheid tussen het portfolio van de Verdiepingsstage en dat van de

Oriëntatiestage. In dat laatste portfolio worden enkel de vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische bekwaamheidsgebieden getoetst.

Voor het onderbouwen van de bekwaamheid van de leraar als onderzoeker constateerde het panel dat deze steeds voldoende wordt vormgegeven, maar dat er variatie is in de manier van onderbouwen. Studenten verwijzen in de portfolio's vaak naar het didactisch Lesontwerponderzoek (LOO). In het LOO komt de rol van onderzoeker in de opleidingen sterk naar voren. Dit is echter een losstaand programmaonderdeel dat apart van het portfolio getoetst wordt. Dit gegeven maakt de relatie tussen het LOO en het portfolio onduidelijk. Volgens het panel zou de positionering van het LOO als bewijsstuk voor de bekwaamheidseis van de leraar als onderzoeker nog kunnen worden verhelderd. Het LOO kan volgens het panel bijvoorbeeld expliciet gekoppeld worden aan de reflectie op de onderzoeksrol in het portfolio, of als apart eindwerk aangewezen worden voor specifiek deze bekwaamheidseis.

Voorwaarde 2. Beoordeling van de Verdiepingsstage

Naar aanleiding van het oorspronkelijke panelrapport hebben de opleidingen maatregelen genomen om de vorm, de werkwijze en het proces van de beoordeling van de Verdiepingsstage zodanig aan te passen dat het eindniveau van de opleidingen hiermee wordt getoetst op een valide, transparante en betrouwbare wijze die voor externen navolgbaar is. Eerder kreeg die beoordeling vorm in een Rapportvergadering door opleidingsdocenten of werkplekbegeleiders, op basis waarvan een beoordelingsformulier werd ingevuld, zonder dat daarbij documentatie werd opgesteld of wegingscriteria werden aangewezen om de beoordeling navolgbaar te maken.

Vanaf de start van hun opleiding vullen studenten het portfolio voor elk van de bekwaamheidseisen met verplichte en aanvullende bewijsstukken die ze tijdens de stage verzamelen. Studenten krijgen daartoe in hun introductieperiode uitleg over het portfolio en ontvangen een Handleiding Beoordeling Didactische Stages. Het portfolio bevat daarnaast een aantal reflectiestukken. Voor elke bekwaamheidseis schrijven studenten een reflectie waarin zij verantwoorden hoe de bewijsmaterialen aantonen dat zij beschikken over de bekwaamheid. Voor de bekwaamheidseisen 'de leraar als onderzoeker' en 'de leraar als professional' leveren ze daarnaast een tweede reflectie aan over hun eigen ontwikkeling. De opleidingen bieden studenten handvatten voor het opstellen van dergelijke reflecties in het onderdeel Opleiden in de School (OidS) en in een aparte handreiking.

Halverwege de stage is een tussentijdse evaluatie geïntroduceerd. Hieraan nemen de student, de werkplekbegeleider op de stageschool en de vakdidacticus / eerste beoordelaar vanuit Tilburg University deel. In dit formatieve gesprek komt de voortgang van de student aan de orde. Enkele weken na de tussenevaluatie observeert de vakdidacticus vervolgens een les door de student. De vakdidacticus koppelt de bevindingen direct na de les terug en doet dit binnen enkele weken ook schriftelijk in een verslag. Daarbij grijpt hij of zij terug op de aandachtspunten en afspraken uit de tussenevaluatie.

De werkplekbegeleider is in de nieuwe opzet niet langer zelf beoordelaar, maar geeft advies: aan het slot van de stage stelt de werkplekbegeleider voor de beoordelaars een adviesrapport op dat ingaat op de mate waarin de student aan elk van de vijf bekwaamheidsgebieden voldoet. Dit rapport wordt bij de beoordeling betrokken als onderdeel van het portfolio. Een portfolio geldt als compleet wanneer dit ten minste een video-opname van een (onderdeel van een) les van een student bevat, voorzien van een reflectie aan de hand van feedback van de werkplekbegeleider; het verslag van het observatiebezoek van de vakdidacticus; het verslag van de tussenevaluatie; en de eindevaluatie van de werkplekbegeleider.

Na indiening door de student wordt de beoordeling van het portfolio uitgevoerd door twee examinatoren van de Universitaire Lerarenopleidingen Tilburg (ULT). De eerste beoordelaar is de begeleider van de student vanuit de ULT (vakdidacticus). De tweede beoordelaar is een andere ULT-vakdidacticus die niet bij de stage betrokken was. Zij vullen ieder afzonderlijk het beoordelingsformulier in. Na overleg vult de eerste beoordelaar het gezamenlijke, definitieve beoordelingsformulier in. Wanneer de beoordelaars geen overeenstemming bereiken, stelt de examencommissie in overleg met de opleidingsdirecteur een derde beoordelaar aan. Wordt tussen de drie beoordelaars geen overeenstemming bereikt, dan wordt de examencommissie ingeschakeld. De stagecoördinator gaat na of alle formulieren correct zijn ingevuld.

Het panel heeft de aangepaste beoordelingssystematiek en bijbehorende documenten bestudeerd, zoals beoordelingsformulieren, handleidingen, rubrics en ondersteunende documenten (waaronder een ingevuld voorbeeldbeoordelingsformulier voor werkplekbegeleiders). Het stelt op basis hiervan vast dat de nieuwe werk- en beoordelingswijze rondom het portfolio van de Verdiepingsstage tot een duidelijke verbetering heeft geleid. De opleidingen hebben duidelijke procedures ingericht en daarbij goede en heldere handvatten ontworpen voor studenten en hun beoordelaars. Het vierogenprincipe bij de eindtoetsing is nu geborgd. De introductie van de formatieve tussenbeoordeling en de keuze om de werkplekbegeleider niet langer formeel beoordelaar te maken acht het panel positief. Mooi vindt het panel dat de opleiding kiest voor een beoordelingsmethode waarbij cijfermatige beoordeling op basis van subcriteria met kwalitatieve feedback gecombineerd wordt. Al met al constateert het panel dat de toetsing van het eindniveau met deze wijzigingen transparant, valide en betrouwbaar wordt vormgegeven.

Hoewel het portfolio als summatief instrument dus ruimschoots voldoet voor de toetsing van het eindniveau van de opleidingen, kan het nog verder geperfectioneerd worden. Het panel sprak met de opleidingen over de ervaringen met het nieuwe portfolio en de gesignaleerde verbeterpunten en aanpassingen. Het doet op basis van deze gesprekken de suggestie studenten in het portfolio niet alleen op hun handelen, maar ook op hun beroepsidentiteit te laten reflecteren om de bekwaamheidseisen rondom de leraar als professional en onderzoeker sterker en eenduidiger naar voren te laten komen. Het panel merkt verder op dat de (bewuste) keuze voor twee vakdidactici als beoordelaars van het eindwerk passend is, omdat dit garandeert dat beide beoordelaars over de juiste vakinhoudelijke kennis beschikken. Het panel doet de suggestie om ook algemeen didactici of pedagogen als tweede lezer te overwegen. Het adviseert de opleidingen ten slotte ook nog eens te kijken naar de herkansingsregeling, waarin nu staat dat studenten wanneer zij een verplicht portfolio-onderdeel niet aanleveren, nooit hoger dan een zes kunnen behalen, terwijl ze bij onvoldoende onderbouwing van bekwaamheden alsnog een cijfer tot en met 10 kunnen scoren. Volgens het panel zou er in beide gevallen hoger dan een zes gescoord moeten kunnen worden in de herkansing.

Voorwaarde 3. Harmonisatie van toetsing

Na de beoordeling zijn de opleidingen overgegaan tot het versterken van onderling overleg en de kalibratie van toetsing. Om tot harmonisatie van toetsing tussen de opleidingen te komen zijn en worden de opleidingsdirecteuren ondersteund door een senior toetsdeskundige. Ook komen zij nu wekelijks bijeen. Dit heeft geleid tot beter inzicht in de overeenkomsten en verschillen in de werkwijze rondom toetsing.

Inmiddels is er één beoordelingswijze voor de stages, die is beschreven in de Handleiding Beoordeling Didactische Stages en de Regels en Richtlijnen voor stages. Hierin staan doelstelling, opzet, beoordeling en begeleiding van stage en portfolio beschreven, alsmede beoordelingsrichtlijnen en informatievoorziening richting student en werkplekbegeleider. Het Lesontwerponderzoek (LOO) binnen de opleidingen kent nu ook een gemeenschappelijk beoordelingsformulier met rubrics. De opleidingen hebben een stagecoördinator aangewezen die checkt of de beoordelingsformulieren van de stage goed worden ingevuld en gearhiveerd. Een tweede coördinator voor het vak LOO bewaakt dat formulieren juist worden gebruikt en ingevuld.

De opleidingen hebben zich ingespannen om deze wijzigingen goed te laten landen onder de betrokkenen (ULT-docenten, werkplekbegeleiders, schoolopleiders). Zij organiseren vijf keer per jaar een docentenoverleg, waarin de procedures en formulieren besproken worden. Ook is er vijf keer per jaar de ULT-vergadering voor vertegenwoordigers van scholenkoepel OMO (Ons Middelbaar Onderwijs) en de ULT-docenten. Voor werkplekbegeleiders en schoolopleiders is een speciaal informatieboekje opgesteld dat de structuur van de opleidingen, de eisen die aan de stages worden gesteld en de beoordelingswijze behandelt. Daarnaast is er sinds september 2020 een jaarlijkse informatieve startbijeenkomst voor alle schoolopleiders en werkplekbegeleiders. De senior toetsdeskundige organiseert eveneens trainingssessies met de docenten.

Een andere belangrijke actie betreft de organisatie van kalibratiesessies tussen beoordelaars. Uit een sessie rondom het portfolio bleek dat de beoordelingen door docenten soms nog sterk uiteenlopen. De opleidingen zullen daarom enkele nadere instructies formulieren rondom het invullen van het beoordelingsformulier. Het panel kan dit beeld op basis van de portfolio's die het ingezien heeft, bevestigen. Sommige portfolio's laten overtuigender dan andere zien dat de bekwaamheidseisen behaald worden, door een meer uitgebreide of doeltreffende onderbouwing met bewijsstukken. Het panel moedigt de opleidingen aan hierover met elkaar in gesprek te blijven.

Het panel is te spreken over de inspanningen van de opleidingen om de toetsing meer in onderlinge afstemming vorm te geven. De aanzwengelde rol van de toetsdeskundige wordt door het panel gewaardeerd. Het panel heeft ook waardering voor de kalibratiesessies en begreep van docenten en management van de opleidingen dat die als nuttig en waardevol worden ervaren. Het panel doet de suggestie om ook de werkplekbegeleiders met regelmaat bij kalibratie te betrekken. Deze hebben nu alleen een adviserende rol in het beoordelingsproces, maar zouden volgens het panel wel baat hebben bij meer onderlinge afstemming en het uitwisselen van ervaringen.

Inmiddels worden de opleidingen, met uitzondering van de LVHO in Nederlands, via planningsneutrale conversie samengevoegd tot de LVHO in Mens- en Maatschappijwetenschappen (tussen 31-8-2022 en 31-8-2024). Verdere harmonisering krijgt vorm doordat alle lerarenopleidingen per 2023 worden ondergebracht binnen één faculteit: Tilburg School of Humanities and Digital Sciences (TSHD), en meer in het bijzonder onder het nieuwe Tilburg Center of the Learning Sciences (TiCeLS). Deze organisatorische eenwording is volgens het panel eveneens bevorderlijk voor de harmonisatie van toetsing en toetspraktijk. De opleidingen worden dichter bijeengebracht en verschillen in benadering op facultair niveau worden effectief uitgebannen. Binnen de organisatie hebben de opleidingen een sterkere positionering verkregen en meer structurele ondersteuning.

Voorwaarde 4. Borging door de examencommissie

De kwaliteit van toetsing in de opleidingen werd voorheen geborgd door een drietal examencommissies, die zich op de borging van de kwaliteit van de schriftelijke toetsen richtten en relatief weinig aandacht aan de stages schonken. Om deze situatie te remediëren zijn de opleidingen opnieuw gepositioneerd binnen TiU. Zoals hierboven vermeld zijn de opleidingen per 1 september 2023 van vijf naar twee teruggebracht en vallen ze sinds 1 januari 2023 allemaal onder TiCeLS, binnen TSHD. De twee andere betrokken Schools, TiSEM (Tilburg School of Economics and Management) en TSB (Tilburg School of Social and Behavioral Sciences), blijven via de docenten en een nieuwe Raad van Advies, waarin ook OMO plaatsheeft, betrokken.

Dankzij deze herpositionering vallen alle opleidingen nu onder de examencommissie van TSHD. Binnen de commissie wordt er een kamer specifiek voor de ULT gevormd. Hiermee is er meer menskracht en specifieke ervaring beschikbaar voor het borgen van de kwaliteit van toetsing en het eindniveau binnen de opleidingen.

De examencommissie heeft als beleid om per september 2023 jaarlijks stageportfolio's te toetsen als onderdeel van de kwaliteitscyclus om zicht te houden op het eindniveau van de beide opleidingen.

Hoewel de nieuwe structuur pas kortgeleden is ingevoerd, is volgens het panel al zichtbaar dat het hier inderdaad om een verbetering en versteviging gaat die de examencommissie in staat stelt haar borgingstaak goed uit te voeren. De bestuurlijke hervorming die is ondernomen toont aan dat op alle niveaus, ook op het bestuurlijk niveau van de universiteit, prioriteit wordt gegeven aan de verbetering van de professionele dialoog en de versterking van de kwaliteitszorg rondom toetsing. Deze open cultuur was voor het panel in alle gesprekken tijdens de visitatie goed merkbaar. Uit het gesprek met de examencommissie maakte het panel op dat zij startklaar is en al maandelijks bijeenkomt. De commissie heeft een toetscyclus ontworpen waarmee zij via steekproeven de vakken en eindproducten van de opleidingen controleert. Het panel heeft er alle vertrouwen in dat de examencommissie zich door het maken van meer vliegrepen volledig zal kunnen positioneren en daarmee stevig grip heeft op de kwaliteit van toetsing binnen de opleidingen.

Educatieve minoren en modules

De bovenstaande verbeteringen zijn ook voor de educatieve minoren/modules Nederlands, Filosofie en Maatschappijleer doorgevoerd. Hier is het portfolio van de Oriëntatiestage aangewezen als eindwerk. In dit portfolio worden de drie van toepassing zijnde wettelijke bekwaamheidsgebieden getoetst. De vorm, werkwijze en het proces van de beoordeling van de Oriëntatiestage zijn gelijk aan die van de Verdiepingsstage van de masteropleidingen vormgegeven, waarbij studenten het behalen van drie bekwaamheidseisen moeten onderbouwen in hun portfolio. De maatregelen rondom harmonisatie van toetsing en borging door de examencommissie zijn ook voor de educatieve minoren/modules van toepassing.

Overwegingen

Het panel constateert dat aan de voorwaarden op standaard 3 is voldaan met het aanwijzen van het Verdiepingsstage-portfolio als eindwerk, de aanpassing van vorm, werkwijze en proces van de beoordeling van de Verdiepingsstage, de harmonisatie en onderlinge kalibratie binnen en tussen de opleidingen, en de vorming van één kamer binnen de Examencommissie TSHD die haar borgingstaak ook met betrekking tot stages en eindniveau uitvoert. Het prijst de opleidingen voor de gedane inspanningen, voor het feit dat deze opleidings-, faculteits- en universiteitsbreed worden gedragen en ondersteund, en voor de open en professionele dialoog rondom verbetering van toetsing en beoordeling.

Het panel stelt voor de educatieve minor/module vast dat het aanwijzen van het portfolio van de Oriëntatiestage als eindwerk, de aanpassing in de beoordeling, de harmonisatie van toetsing en de versterkte borging door de examencommissie ertoe hebben geleid dat de bezwaren op standaard 3 zijn weggenomen.

Conclusie

Het panel oordeelt dat standaard 3 voldoet.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Het panel heeft in totaal 19 Verdiepingsstage-portfolio's als eindwerken van de opleidingen bekeken. Op basis van deze eindwerken concludeert het panel dat deze inzichtelijk maken dat afgestudeerden van de

opleidingen het beoogde eindniveau behalen. De gesprekken met alumni van de opleidingen en met vertegenwoordigers van het werkveld gaven het panel een positief beeld over het functioneren van de afgestudeerden in de beroepspraktijk. Zij worden door werkgevers als startbekwaam gezien en achten zichzelf goed voorbereid op het betreden van de arbeidsmarkt. Hun academische en vakinhoudelijke bagage maakt dat zij zich binnen de professionele context positief onderscheiden.

Het panel bestudeerde ook vijf eindwerken van de educatieve minoren/modules. Hierbij gaat het om het portfolio van de Oriëntatiestage. Het constateert dat ook deze eindwerken inzichtelijk maken dat het juiste niveau wordt behaald.

Overwegingen

Op basis van de eindwerken van de opleidingen en het functioneren van de alumni in de beroepspraktijk stelt het panel vast dat de opleidingen erin slagen het gewenste eindniveau te bereiken. De eindwerken tonen aan dat de eisen behaald worden en de alumni onderscheiden zich bij het betreden van de arbeidsmarkt positief als startbekwaam en academisch geschoold leraar.

Ook de eindwerken van de educatieve minoren/modules laten volgens het panel zien dat het gewenste niveau bereikt wordt.

Conclusie

Het panel oordeelt dat standaard 4 voldoet.

Eindoordeel

Het oordeel van het panel over de opleidingen is positief.

Bijlage 1. Bezoekprogramma

Dinsdag 28 maart 2023

10.00 – 12.00	Vooroverleg panel
12.00 – 12.15	Aankomst en welkom panel
12.15 – 13.15	Lunch (panel)
13.15 – 14.00	Gesprek decaan TSHD, Vice-decaan Onderwijs en Directeur TiCels (verbetertraject)
14.00 – 14.15	Pauze
14.15 – 14.45	Gesprek Vice-decaan Onderwijs TSHD, Opleidingsdirecteur Master Educatie en Directeur TiCels (heraccreditatie)
14.45 – 15.00	Pauze
15.00 – 15.30	Gesprek Vice-decaan Onderwijs TSHD en Opleidingsdirecteuren ULT (verbetertraject)
15.30 – 17.30	Intern overleg panel/inloopspreekuur
18.30 – 21.00	Werkdiner panel

Woensdag 29 maart 2023

8.45 – 9.00	Ontvangst
9.00 – 9.45	Gesprek studenten en alumni M LVHO en M Educatie in de Taal- en Cultuurwetenschappen
9.45 – 10.30	Gesprek docenten M LVHO en M Educatie
10.30 – 11.00	Intern overleg panel en pauze
11.00 – 11.30	Gesprek Examencommissie TSHD – kamer ULT (verbetertraject)
11.30 – 12.00	Gesprek Examencommissie TSHD (heraccreditatie)
12.00 – 13.00	Intern overleg panel en lunch
13.00 – 13.30	Gesprek Werkplekbegeleiders
13.30 – 14.00	Vorbereiding eindgesprek en pauze
14.00 – 14.30	Eindgesprek formeel verantwoordelijken
14.30 – 16.00	Opstellen voorlopige bevindingen en voorbereiden mondelinge terugkoppeling
16.00 – 16.30	Ontwikkelgesprek tweejarige opleiding (heraccreditatie)
16.30 – 17.00	Mondelinge terugkoppeling voorlopig oordeel

Bijlage 2. Geraadpleegde materialen

Het panel heeft voor en tijdens het bezoek onder andere de volgende materialen geraadpleegd. Nadere gegevens over de bestudeerde eindwerken zijn beschikbaar via Academion.

- Rapporten en NVAO-besluiten van de visitatie in 2020
- Rapport Verbetertraject ULT (2022)
- Verbeterplan 2021 ULT
- Regels en Richtlijnen Stages ULT
- Handreiking schrijven reflectie
- Beoordelingsformulier (incl. rubrics) Lesontwerponderzoek
- Informatieboekje ULT
- Voorbeeld adviesrapport werkplekbegeleider
- Memo herpositionering Lerarenopleidingen